

20. 7. 2011

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Novela zákona o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů

Vládní návrh novely zákona č. [216/1994](#) Sb., o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů (dále jen „zákon“), který v současné době prochází 2. čtením v Poslanecké sněmovně, má dva základní cíle – zvýšit ochranu spotřebitele jakožto slabší strany ve spotřebitelských sporech a obnovit důvěru veřejnosti v rozhodčí řízení, která byla v nedávné době pošramocena několika případy zřetelného zneužití rozhodčího řízení v neprospěch spotřebitele při řešení sporů ze spotřebitelských smluv.

GLATZOVA & Co.
Advokátní kancelář - Law firm

1. K dosažení výše uvedených cílů se novelou zákona, která vychází z německého modelu rozhodčího řízení, navrhuje zavést zejména následující mechanismy ochrany spotřebitele:

- a) povinnost uzavírat rozhodčí smlouvu na samostatné listině a nikoli jako součást hlavní smlouvy upravující práva a povinnosti stran,
- b) povinnost uvádět v rozhodčí smlouvě určité údaje obligatorně,
- c) zpřísnění kvalifikačních podmínek na osobu rozhodce,
- d) povinnost rozhodců rozhodovat spotřebitelské spory v souladu s právními předpisy na ochranu spotřebitele, a
- e) zavedení možnosti soudního přezkumu, zda v rozhodčím řízení bylo rozhodnuto v souladu s právními předpisy na ochranu spotřebitele.

2. Novelou tak dojde k rozšíření přístupu spotřebitelů k soudu i v případě, že podepsali rozhodčí smlouvu, čímž dojde k naplnění cíle vyjádřeného v některých evropských směrnících, a to že spotřebiteli vždy musí být garantována práva, která jsou v těchto směrnících zakotvena.

3. S ohledem na ochranu slabší smluvní strany – spotřebitele – bude v případě přijetí novely zákona zakázáno sjednávání rozhodčích smluv jako součástí podmínek, jimiž se řídí smlouva hlavní. Platná bude pouze taková rozhodčí smlouva, která bude sjednaná samostatně a bude jednoznačně obsahovat projevy vůle obou smluvních stran. Spotřebitel tak bude mít při vyjednávání s podnikatelem daleko lepší pozici než doposud, neboť rozhodčí smlouva bude individuálně sjednávanou podmínkou a spotřebitel bude mít na výběr, zda ji podepíše či nikoliv. Toto ustanovení míří pouze na ochranu spotřebitelů, jakožto slabší smluvní strany, a nebude platit obecně, tj. v případě obchodněprávních vztahů mezi podnikateli zůstává možnost uzavírání rozhodčích smluv (doložek), jako součást podmínek hlavní smlouvy, nezměněna.

4. Rozhodčí smlouva uzavíraná se spotřebitelem bude muset obsahovat pravdivé, přesné a úplné informace o:

- a) rozhodci nebo o tom, že rozhoduje stálý rozhodčí soud,
- b) způsobu zahájení rozhodčího řízení,
- c) odměně rozhodce, o předpokládaných druzích nákladů, které mohou spotřebiteli v rozhodčím řízení vzniknout a o pravidlech pro jejich přiznání,
- d) místu konání rozhodčího řízení,
- e) způsobu doručení rozhodčího nálezu spotřebiteli, a
- f) skutečnosti, že pravomocný rozhodčí nález je soudně vykonatelný.

5. Vzhledem k tomu, že běžné rozhodčí řízení je jednoinstanční a jeho výsledkem může být vykonatelný rozhodčí nález, stát by měl být určitým garantem, aby osoba rozhodce byla důvěryhodná. Smlouva o rozhodci je projevem vůle obou stran řešit již vzniklý spor jinak než soudně a projevem jejich důvěry v osobu, která má neshody za ně vyřešit a rozhodnout. Strany uzavřením smlouvy o rozhodci dávají najevo, že se raději podřídí rozhodnutí konkrétní osoby (zpravidla odborníka na oblast, která je předmětem sporu), než státem garantovaného soudce. Omezovat požadavky na takto sjednanou osobu tak nemá význam. Při uzavírání rozhodčí doložky, která svěřuje rozhodování všech budoucích sporů rozhodcům, je ovšem motivace jiná. Cílem stran je zpravidla dosáhnout rychlejšího exekučního titulu v případě vzniku sporu za minimální náklady. Z tohoto důvodu je třeba u rozhodců určených rozhodčí doložkou určité standarty upravit, přičemž obecným nutným předpokladem má být bezúhonnost. Dále se novelou navrhuje, aby takto určeným rozhodcem mohl být pouze rozhodce, který má vysokoškolské vzdělání v oboru právo.

6. Novela zákona dále zakotvuje jedno z pravidel stanovených ve směrnici na ochranu spotřebitele, tj. povinnost státu zakázat spotřebiteli vzdát se svých práv garantovaných právem Evropské unie. Dle dosud platné úpravy rozhodčího řízení je možné spor rozhodovat pouze podle zásad spravedlnosti, pokud k tomu strany rozhodce výslovně zmocní. Ve sporech ze spotřebitelských smluv, budou nově rozhodci povinni vždy přihlížet k právním předpisům stanoveným na ochranu spotřebitele, i když je strany výslovně zmocní, aby spor rozhodovali podle zásad spravedlnosti.

7. Rozhodčí nálezy vydané ve spotřebitelských sporech bude nově možno napadnout i z věcných důvodů. Novela zákona stanoví právo obrátit se na soud s návrhem na zrušení rozhodčího nálezu, pokud rozhodce rozhodoval v rozporu právními předpisy stanovenými na ochranu spotřebitele nebo pokud bylo rozhodnuto ve zjevném rozporu s dobrými mravy či veřejným pořádkem.

8. Poslední významnější novinkou, která má být novelou zákona zavedena, je možnost řešit podle zákona o rozhodčím řízení určité vymezené spory, k jejichž řešení je podle zákona o elektronických komunikacích příslušný Český telekomunikační úřad.

Závěr:

Oblast ochrany spotřebitele je právní odvětví, na které stávající zákon o rozhodčím řízení prozatím vůbec nereagoval a nebyl tak zcela v souladu s právem Evropské unie, zejména evropskými směrnici, které se zabývají dílčími aspekty ochrany spotřebitele a s poměrně konstantní judikaturou Soudního dvora EU, která se v návaznosti na tyto předpisy postupem času vyvinula. Pokud tak Česká republika nepřistoupí k novelizaci zákona o rozhodčím řízení, hrozí jednak sankce ze strany příslušných orgánů Evropské unie, jednak i další ztráta důvěryhodnosti rozhodčího řízení, jako rychlé a levnější alternativy soudního řízení, v očích veřejnosti.

Navrhovanou novelu zákona je možno stáhnout >>> [zde](#)

Mgr. Ing. Tomáš Jelínek,
advokátní koncipient

[Glatzová & Co., s.r.o.](#)

Betlémský palác
Husova 5
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 401 440

Fax: +420 224 248 701

e-mail: office@glatzova.com

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [AML - od zákona č. 253/2008 Sb. k AMLR: co konkrétně musí česká povinná osoba změnit do roku 2027](#)
- [Podmíněné propuštění ve světle zásady ústnosti a přímosti](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)
- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)